

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER en J. BOETJE - Medewerkers: Mr L. A. Donker, Mr R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr F. Grewel, F. R. de Geus, Dr G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock Houwer, H. Ploeg Jr., Dr A. Querido, Mr B. v. d. Waerden, e.a. Adres Redactie en Administratie: Stadhouderskade 139, Amsterdam-Z. Telef. 98665. Gem. Giro S 602.

Een merkwaardig experiment

Dezer dagen gewerd ons de volgende brief:

„Bijzondere Strafgevangenis
tel. 5344 en 5345
Postrekening 425183

Leeuwarden, 5 Maart 1949

Vereniging „Humanitas
Stadhouderskade 139
Amsterdam-Zuid

Onder afzonderlijk couvert doe ik U toekomen een exemplaar van het in mijn gesticht verschijnende weekblad van gedetineerden „De Schijnwerper”. Dit blad wordt geheel door de gedetineerden zelf verzorgd.

Ik ben tot de uitgifte er van overgegaan ten einde de goede geest in het gesticht te helpen bevorderen, terwijl ik tevens meende, de gedetineerden daardoor gelegenheid te geven, hetgeen in hen leeft, tot uitdrukking te brengen. Hierdoor wordt m.i. hun reclassabiliteit vergroot.

Ik zal het op prijs stellen Uw mening over inhoud en uitvoering te mogen vernemen, terwijl ik gaarne bereid ben, op Uw verzoek het blad regelmatig te doen toekomen.

w.g. DE DIRECTEUR”

Het is niet het eerste nummer, dat thans voor ons ligt. Het is nummer 16 van „De Schijnwerper” van de eerste jaargang.

Uit mijn gestichtservaring weet ik van de door de pupillen verzorgde blaadjes in onze opvoedingsinrichtingen. Of die altijd spontaan tot stand kwamen, weet ik niet, maar ik mag wel zeggen, dat ik mij soms kostelijk met en om de inhoud heb vermaakt.

„De Schijnwerper” is een blad, geheel verzorgd door de gedetineerden van de *Bijzondere* Strafgevangenis te Leeuwarden. Wie Leeuwarden kent, kent ook de Strafgevangenis. Wat ben ik vaak, toen ik indertijd in Leeuwarden 's Konings rok droeg, langs deze gevangenis gelopen en nog, als ik er kom, kan ik niet nalaten, eens naar dit gebouw te kijken.

De Bijzondere Strafgevangenis, men weet, hier zijn geplaatst de lang gestraften, en deze lang-gestraften verzorgen nu een eigen blad. Een oordeel wordt ons gevraagd over de inhoud en uitvoering. Over de uitvoering, ja, ik ken mijn tekortkomingen op dit gebied en durf geen oordeel uit te spreken. Laat ik slechts vermelden, dat het hier is een gestencild orgaan, maar dan toch wel een orgaan, dat op *bijzondere* wijze werd

verzorgd. Want dunkt u van Middeleeuwse letters en tekeningen in een gestencild orgaan?

En nu de inhoud. Men weet, nog altijd is er de vraag van cellulaire- of gemeenschaps opsluiting. De tijd, dat als ideaal van een goed gevangenisstelsel gold de cel, is al lang voorbij en men weet, dat er al heel wat geschreven is over de modernisering van ons gevangeniswezen. In dit weekblad wordt nu door twee gedetineerden de vraag: „Cel of Zaal” behandeld.

Wij zijn zo vrij, deze beide artikelen van „deskundigen” hier over te nemen:

„Cel of Zaal — Twee meningen.

Door velen is reeds het vóór en tegen beschreven van het verblijf in een cel. Als ik nu mijn persoonlijke ondervinding op verzoek ga weergeven, dan wil dit geenszins inhouden, dat daaruit richtlijnen getrokken kunnen worden. Immers, ieder mens heeft zijn eigen karakter en wil zo mogelijk „zijn eigen leven” leiden. Dit is bij een verblijf in de gemeenschapszaal, zoals de zaken nu staan, wel heel moeilijk. Het bekende spreekwoord, „gedeelde vreugd is dubbele vreugd, gedeelde smart is halve smart”, gaat hier niet helemaal op.

Daar we in elk geval het leed van anderen zo min kunnen lenigen, als zij dat van ons, lijkt mij persoonlijk het verblijf in de cel verkieselijker, dan dat op zaal.

Natuurlijk bedoel ik niet, dat men ieder zonder meer een cel als verblijf zou kunnen toewijzen. Mijs inziens moet elk hier zijn eigen keus kunnen doen. Maar, wel is het aan te bevelen, een selectie toe te passen, waardoor het verblijf in de zalen aantrekkelijker wordt. Er ligt hier voor iemand, die het aandurfte, een mooie taak. Veel tact en mensenkennis is daarvoor vereist, maar een dankbaar werk is het tevens. Als door selectie milieu en principes elkander op zaal terugvinden, is het verblijf daar zeker veel aantrekkelijker, dan thans het geval is. Voor sommigen van ons is de cel een toevluchtsoord geworden.

Dit mag niet zijn en dit hoeft niet zijn. Het is geenszins onmogelijk, om het verblijf in de gemeenschapszaal zo in te richten, dat ieder na gedane arbeid daar „een thuis” heeft. Dit „thuis” kan de man echter gemakkelijker in de cel vinden. Als hij 's avonds uit de werkzaal in zijn cel terugkeert, heeft hij daar inderdaad rust. Hij kan zich bezighouden met lezen of studie en ook eens helemaal zijn aandacht schenken aan hen, die hij achter liet.

Om dus kort mijn standpunt samen te vatten: is het niet mogelijk door een uitgebreide selectie het verblijf

op de gemeenschapszaal aantrekkelijker te maken? Verschillende bepalingen en voorschriften zouden kunnen vervallen. Laat ons tevens opkomen voor meer comfort, bijv. voor een kleed over de tafel en een behoorlijk dejeuner. Dit is geen luxe. En tot slot: Laat het een ieder vrij staan, na bovenstaande verbeteringen, de cel als verblijf te kiezen. Want ook zij, die van nature eenkennig zijn en zich zelf verliezen in het drukke zaalleven, moeten een redelijke kans hebben hun straffijd door te komen, zonder nadelige gevolgen. — Fr."

"Persoonlijk gevoel ik het meest voor een zaal. Ideaal is het niet en soms spreken de nadelen zelfs zo sterk, dat je maar het liefst naar de cel terug zou willen, maar alles bij alles, heeft het verblijf op een zaal toch beslist voordelen boven het leven in de cel. Je hebt meer en ongedwongener contact met je lotgenoten, je vereenzelvigd minder, je kunt je eigen gedrag steeds aan dat van anderen toetsen en blijft zo ook meer open staan voor zelfcritiek. En die hebben we hier wel nodig.

Het leven op een zaal geeft natuurlijk ook meer afleiding, ofschoon we dat niet moeten overschatten. Dezelfde gesprekken keren altijd terug. 't Zijn altijd dezelfde, die kaarten of dammen. Als je zo een paar maanden met elkaar verkeert en bijv. al de eindeloze Zondagen met veertig man in een betrekkelijk kleine ruimte hebt moeten doorbrengen, 's winters ten minste, dan ben je 's avonds wel eens moe van de eentonigheid. Dit is me bij anderen ook al vaak opgevallen.

Radio en een leestafel op de zaal zou wel een zekere verbetering brengen, doch ik denk, dat die ook maar tijdelijk zou zijn.

Dan is een sterk nadeel van de zaal, dat het er nooit duister is en practisch nooit stil. Ook 's nachts niet. Er ligt altijd wel één te snurken. Toch, ondanks alle bezwaren, verkies ik in de tegenwoordige omstandigheden de zaal om de „maatschappelijkheid", die je er het beste bewaart. De beste oplossing zou echter zijn, geloof ik, als je overdag met elkaar kon werken en 's avonds naar je eigen cel kon gaan. — Ls."

Men ziet ook hier verschil van opvatting.

De inhoud: Mag ik vermelden, dat er in dit weekblad een sonnet voorkomt en dat hierop volgt een literaire bespreking van dit sonnet, dat er is geplaatst een ik zou haast zeggen sociologische — beschouwing over het onderwerp „Wellevendheid in de Gevangenissen". Het slot van deze beschouwing wil ik u niet onthouden:

"In een gemeenschap als de onze hebben sommigen de neiging tot ruwe taal te vervallen — het staat mannelijk (?). Maar het is fout, het strijdt tegen de discipline, het is een slechte gewoonte, die wij bestrijden moeten. Het was een voortreffelijk gebruik van La Fontaine, om achter zijn fabel de moraal in enkele regels aan te geven. Laat ik het hier ook doen. Weest wellevend, uit zelfrespect voor de anderen mede. Wat de naaste familie voelt, als zij op bezoek merkt, dat je bent afgeleden, zal zij misschien niet zeggen, maar zij voelt het diep.

Allen hopen wij eens in die andere wereld terug te komen, hopen wij mede te werken aan de opbouw daar buiten. Stelt u daarop in, hier in deze onvrijwillige retraite en hoedt u voor slechte manieren."

We gaven u een beeld van de inhoud. Een oordeel: Directeur, laat uw mensen zich uitspreken. Ik begrijp, dat slechts een deel dit kan, maar wie aan de verschijning van dit blad medewerkt, zal daardoor deel hebben aan het dragen van verantwoordelijkheid en dus de reclassabiliteit vergroten.

We verzochten de Directeur, ons het blad regelmatig te doen toekomen.

P. C. F.

Waarheen met „Humanitas"?

Als Humanist en democratisch-socialist heb ik mij enigmater verbaasd over de artikelen over bovengenoemd onderwerp in ons blad „Humanitas" van de laatste maanden. Het lijkt mij aan de ene kant niet juist de activiteit en de ledenwerving van onze vereniging te beperken tot het socialistisch georganiseerd deel van ons volk, maar aan de andere kant evenmin juist dit uit te breiden tot allen die zich maar op enige manier Humanisten noemen.

Niet juist is het Humanitas open te stellen voor bijv. alle leden van de P.v.d.A. (laten we gemakshalve andere organisaties even buiten beschouwing laten, daar voor elke organisatie de verhoudingen anders liggen). De katholieke en protestantse (orthodoxe zowel als vrijzinnige) leden van deze partij zijn toch meestal aangesloten bij een kerkorganisatie en zij hebben, daar deze kerken terecht hun eigen organen voor maatschappelijk werk hebben, Humanitas niet nodig. Tot deze organisaties behoren die leden van de P.v.d.A., die niet aangesloten zijn bij deze bovengenoemde kerken, maar er toch geestelijk toe behoren, zich in de eerste plaats te wenden. Humanitas zal dergelijke mensen zeker wel mogen en willen helpen als het gaat, maar deze katholieken en protestanten zullen niet (buitenkerkelijk-humanist voelen ze zich volstrekt niet!) de koers van Humanitas mogen beïnvloeden!

Wat wil men trouwens met de grote groep van mensen, die links en rechts van het socialistisch georganiseerde volksdeel staan? Moeten daarvoor nieuwe organisaties opgericht worden? Dit zou echter totaal verkeerd zijn, daar — zo ergens — zeker op dit gebied onnodige versplintering en splitsing werkracht verloren doen gaan en grote gevaren in zich bergen. Of wil men die groepen, die zich noch tot een „diaconie" noch tot Humanitas zouden kunnen wenden, in de kou laten staan?

Om elk mogelijk misverstand in deze te voorkomen, verklaar ik dat ik van mening ben, dat een Christelijke organisatie, die als zij kan een Humanist niet helpt, evenmin het recht heeft zich Christelijk te noemen, als een Humanistische organisatie, die in gelijke omstandigheden een Christen aan zijn lot overlaat, op de naam Humanistisch aanspraak kan maken.

Het verwondert mij wel, dat deze vragen nu opkomen. Het heeft mij steeds vanzelfsprekend toegeschenen, dat Humanitas het centrum was voor buitenkerkelijken (Humanisten), die de grote achterstand op dit gebied voor hun volksdeel wilden inhalen. Natuurlijk zal zij samenwerking moeten zoeken, zeker in de eerste plaats met het Humanistisch Verbond, de Humanistische Werkgemeenschap der P.v.d.A., de A.J.C., de Moderne Jeugdraad etc., voor zover deze mogelijk is.

Natuurlijk met socialisten, maar ook met liberalen en niet-georganiseerde socialistten, ja in de eerste plaats met allen, die buitenkerkelijk-humanist zijn, die zich niet tot een kerkgenootschap of tot het Christelijk geloof aangetrokken voelen.

Dat zij de koers van Humanitas! G. STELLING.

Kosthuizen voor kinderen die de mr Harm Smeengeschool, Amsterdam, Droogbak 1 c. bezoeken.

Burgemeester en Wethouders van Amsterdam vragen aanbiedingen om schipperskinderen in de leeftijd van 8—12 jaar in huis te nemen.

Opgave van adressen en prijzen aan het Hoofd der school.

THUISFRONT „Humanitas”

Bij het ter perse gaan van dit nummer is er nog geen to- taal overzicht van het resultaat van onze Meipakketten-actie. Vast staat wel dat wij aan het allergrootste deel van de bij ons ingeschreven militairen in Indonesië een pakket zullen kun- nen zenden. Dit vooral ook dank zij de medewerking van de meesten der vakbonden aangesloten bij het N.V.V. en niet te vergeten de activiteit van leden der Vrouwengroepen van in ons „Thuisfront Humanitas” samenwerkende organisaties. Wij drukken hieronder de tekst af van de voorzijde der kaart die bij het Meipakket namens ons werd ingesloten.

Stellig zullen de militairen die dit bewijs van mee- leven ontvangen zich verheugen over deze speciale zending.

Dat blijkt nu wel reeds uit de **Brieven van overzee** welke wij in steeds stijgend aantal ontvangen naar aanleiding van onze lectuurzendingen.

Zo uit Fort de Kock van een O.V.W.'er: „Heden ont- ving ik uw pakket met lectuur en uit u met deze mijn hartelijke dank. Enige tijd geleden had ik de oproep

BIJ HET MEIPAKKET VAN HET „THUISFRONT HUMANITAS”

Weer geurt de grond, weer knoppen de sering,
weer is de prunus als een jonge bruid;
de speelse winden fluisteren en zingen
en lokken 't aarzlend groen te voorschijn uit
de schacht, waarin het wegdook, warm en donker:
reeds staat de wilg van sluierwaas omzwierd!
En alzijds bloeien weer die duizend wondren
waarmee de Mei z'n blijde inkomst viert!

De Mei, de Mei... In d' omgeploegde akkers
vergaat het zaad en kiemt de nieuwe bloei...
Zijn wij niet zelf als kiemend koren, makkers,
waaruit de oogst der nieuwe mensheid groeit?
Is niet ons hart als zaden in de vore,
opdat de liefde eenmaal rijp' op aard?
En reeds springt hier en daar een knop naar voren
die zijn mysterie stralend openbaart!

GARMT STUIVELING. Uit: „Ic sie des Meien schijn”

Met deze twee coupletten uit een gedicht van een Nederlandse Humanistische dichter brengen we U een Meigroet over uit het Vaderland. De Meimaand heeft voor velen een diepe zin en het Meifeest is bovendien voor ontelbaren het symbool van menselijke verbondenheid.

Moge het Meipakket, dat „Thuisfront Humanitas” U hierbij zendt, van die verbondenheid getuigenis afleggen en U ondanks strijd en tegenstelling overtuigen van onze gemeenschappelijke opdracht de samenwerking tussen de volkeren te bevorderen.

van Jo Boetje gelezen in de „Wapenbroeder”, maar daar ik toen op punt van demobilisatie stond had ik hier geen gehoor aan gegeven. Hoe u aan mijn adres nu gekomen bent is mij een raadsel maar dat doet weinig ter zake. Ik ben nu 32 maanden hier in de tropen en vindt 't fijn dat er nu eindelijk ook voor de niet kerkelijke militairen hier een Thuisfront bestaat. Het was voor velen die geen ouders of familieleden in Holland bezaten vaak erg sneu dat zij nooit eens iets ontvingen, daar er door de katholieken en christelijke gemeenschappen veel gedaan werd voor hun jongens hier. Lectuur is iets waar wij allen erg naar verlangen en vooral naar lectuur uit eigen kring.

En soldaat Kok schrijft uit Baturadja: „In dank ontving ik onlangs uw brief. En vlak daarop ontving ik uw zending lectuur, waarvoor ik mijn hartelijke dank betuig. Een en ander heeft natuurlijk zijn ronde gedaan onder de jongens, waar ik dagelijks mee om ga en om beurten feliciteerden ze me, dat „Thuisfront Humanitas me zo goed bedacht had, welk compliment ik gaarne, met mijn volkomen instemming er bij, doorgeef.”

Contactavonden. Er werden er weer een aantal in enige onzer afdelingen belegd, waar familieleden van militairen kennis maakten met ons werk en streven.

In Deventer sprak ons bestuurslid dr G. B. Scholten op 11 Februari. Enige films over het leven der mili- taireren in Indonesië werden vertoond en zowel aan onze spreker als aan de kapitein der Legervoorlich- tingsdienst werden vragen gesteld. Een goede bijeen- komst, zo meenden een aantal bestuurders van deze afdeling, die we ook weer ontmoetten op de eerste contactavond in Zutphen. In een uitstekend bezette zaal mochten we daar vertellen over doel en streven, op de avond van 21 Maart. Ook hier vertoning van smalfilms met toelichting en inlichtingen gegeven door een officier van de L.V.D.

In Leiden sprak op 14 Maart P. C. Faber over ons werk voor verwanten van militairen, die ondanks min- der goede opkomst als eerste samenkomst toch een zeer goede bijeenkomst was. De vertoonde films en toespraak door een officier droegen daartoe ook hier het hunne bij.

Rotterdam gaat ook een aanvang maken met het werk. In de eerste week van April zullen we daar over de oprichting van een afdeling met diverse besturen gaan spreken.

Het Bestuur van de Nationale Federatie de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming vestigt er de aandacht op, dat uiterlijk per 1 September 1949, zo mogelijk eerder, voorzien zal moeten worden in de functie van

Directeur

van het Nationaal Bureau voor Kinderbescher- ming te 's-Gravenhage.

Gegadigden voor deze functie gelieven zich uiterlijk 1 Mei e.k. onder verstrekking van vol- ledige gegevens omtrent persoon, opleiding en vroegere werkkring schriftelijk in verbinding te stellen met de Directeur, de heer D. Q. R. Mulock Houwer, Stadhouderslaan 146, 's-Gravenhage. Aan de te benoemen directeur moeten hoge eisen worden gesteld.

Een academische opleiding strekt tot aanbeveling. Behoorlijke kennis van de drie moderne talen is vereist.

De Voorzitter der Federatie
OVERWATER

INDIVIDUELE EN GROEPS CRIMINALITEIT

door A. J. Loppersum (vervolg)

De criminaliteit in Oostzaan

Een sprekend voorbeeld van infectie van een streek levert de gemeente Oostzaan.

Oostzaan ligt ingeklemd tussen Amsterdam ten zuiden en Zaandam ten westen. Werkzaamheden en karakter van de bevolking zijn hierdoor voor een groot deel bepaald. Het grootste deel van de arbeidersbevolking is werkzaam te Amsterdam en Zaandam. De grote groep van zelfstandigen — op een bevolking van 4350 zielen meer dan 100 — melkhandelaren, eierhandelaren en poeliers vooral, zijn voor hun handel hoofdzakelijk op Amsterdam aangewezen. Van het centrum Oostzaan is het tien minuten fietsen naar Amsterdam-N. Het tuindorp Oostzaan behoort tot de gemeente Amsterdam en dringt zich als het ware als een fjord in de Oostzaanse boerengemeenschap. De oude traditionele gebondenheid, die het platteland kenmerkt en die zeker een kenmerk is van Oostzaan, is als het ware geïnfecteerd door de op andere normen steunende stadsbevolking. In het oosten, noorden en ook gedeeltelijk westelijk wordt Oostzaan begrensd door polderland, waterrijk- en veel grasland, uitstekend geschikt voor het houden van vee en pluimvee.

Hierin en in de afzetmogelijkheden in de grote stad vinden clandestiene slachtingen en veelvuldige zwarte handel hun aanleiding.

De vele melkhandelaren, pluimveehouders, eierhandelaren enz., vinden noch in het kleine Oostzaan, noch in de Zaanstreek bestaansmogelijkheden. Deze mensen hebben in Amsterdam hun klantenwijken, waar ze hun kippen enz. slijten. Hun cliënteel woont in de beter gesitueerde wijken — arbeiders kopen geen kippen — en voorts hotels en restaurants.

Deze verlangen bij hun kippen boter, want een kip moet gebraden worden en — en passant — moeten ze eieren leveren. (Dat was natuurlijk toen ook deze nog op de bon waren). Kunnen ze dat niet, dan hebben ze niets nodig of ze zoeken een andere leverancier.

Aan de andere kant is Oostzaan gekenmerkt door een sterke gebondenheid. Het sociale leven is er — evenals het culturele leven — sterk tot ontwikkeling gekomen. In dit opzicht is Oostzaan een voorbeeld voor de meeste kleine plaatsen.

Een eenmaal door de handelaren aanvaarde moraal wordt onder deze omstandigheden vrij spoedig tot een moraal-code voor de hele bevolking, vooral als daaraan, zoals in de Zaanstreek het geval is, een sterke materiële gebondenheid gepaard gaat. Overtredingen op dit stuk vinden bij de bevolking dan ook geen algemene afkeuring. De omvang van dit artikel laat niet toe op dit, overigens interessante probleem, dieper in te gaan.

De fabriekscriminaliteit

De fabriekscriminaliteit heeft betrekking op de meer concrete groep. Bij practijkmensen zoals personeelchefs, opzichters ed., bemerkt men vaak, dat ze bewust of onbewust deze soort diefstallen niet van de persoonlijke kant bekijken.

Ze spreken dan van personeeldiefstallen en leggen daarbij het accent op de groep.

1e. Voorbeelden

In drie maanden werden in het havenbedrijf te Amsterdam kort na de oorlog 400 processen-verbaal wegens diefstallen opgemaakt, een fractie van het totaal. Ter bestrijding waren 80 marechaussee's nodig.

Typisch kenmerk van de groeps misdadigheid is, dat ze zonder gewetensbezwaar gepleegd worden.

Op een in reparatie zijnd schip werd in twee maanden

voor f 5.000,— gestolen. De maatschappij moest het vergoeden.

De mentaliteit was: „Er valt wat te struinen, jongens”. De hele nachtploeg werd op een uitzondering na betrapt.

Bij de posterijen heerste een tijdlang de mentaliteit, dat een ieder aan de diefstallen op een bepaalde afdeling moest deelnemen, op straffe met wantrouwen te worden bejegend.

In een Amsterdams textielbedrijf, van vitaal belang voor de wederopbouw, werd zoveel gestolen, dat de productie er ernstig door belemmerd werd.

In een fabriek in het oosten des lands waren de ervaringen dezelfde. Toen volgens de indruk van de directie de diefstallen de spuigaten uitliepen, deed de politie huiszoeking bij veertien door de directie aangewezen steekproeven. Alle veertien waren raak, d.w.z. dat bij ieder gestolen goederen werden aangetroffen. (Voorbeelden ontleend aan dr N. Muller).

Het ligt voor de hand en de dagelijkse ervaring bevestigt het, dat in voedingsbedrijven, chocoladefabrieken e.d. dikwijls dezelfde opvatting geldt.

Het krasse antwoord van een voorzitter van een kern aan zijn directeur, dat ze onderbetaald werden en daarom gappen moesten, spreekt boekdelen ten aanzien van de geest, methode en inzicht.

Gevalen van personeel in reparatiebedrijven, die op karwei in levensmiddelenbedrijven bijv. door de kameraden opgezet wordt om en passant ook voor hun te organiseren, zijn er ook.

Voorbeelden van dit soort bedrijven en waar de verhoudingen aldus zijn, zijn er vele, maar ze kunnen om begrijpelijke redenen niet genoemd worden.

Arbeiders met 20 en meer dienstjaren, die betrapt werden en die feitelijk tot de goede bedrijfskern behoren, antwoordden op de vraag hoe ze er toe kwamen om te stelen: „och mijnheer, ze doen het allemaal, dagelijks wordt er over gesproken; je raakt er aan gewend en dan doe je van zelf mee. Maar een misdadiger ben ik niet, hoor.”

Accoord, maar dat de daad „mis” is, dat snappen ze wel. Dat in bedrijven waar de teamgeest goed is, weinig en soms in het geheel niet gestolen wordt, staat als een paal boven water.

Criminaliteit en productiviteit

Deze moraalcode ligt in het zelfde vlak als die waarop de opvatting steunt niet boven een bepaald werktempo uit te gaan, op straffe van eveneens met wantrouwen te worden bejegend. Dit werkt productieremmend, maar alle water van de zee wast het feit, dat ook vandaag nog in tal van bedrijven deze moraalcode geldt, niet weg.

We laten de oorzaken, die tot deze opvatting hebben geleid, even in het midden en willen de gedachte poneren, dat goede arbeidsverhoudingen van grote, zo niet van beslissende invloed zijn voor de arbeidsproductiviteit en voor de fabriekscriminaliteit.

Waar de „we feeling”, de opvatting van „onze” fabriek ontbreekt, daar loopt al iets scheef.

Over de betekenis van de teamgeest is veel te schrijven, we vestigen er hier slechts even de aandacht op.

Er is in ieder bedrijf vrijwel altijd op een zekere „eenheid” van geest, hetzij in negatieve, hetzij in positieve zin.

De positieve kant vindt zijn steun in de „wij”-geest, de negatieve in de opvatting: „struinen jongens!” en niet te hard werken, want anders wordt het tariefloon (of de premie) getrap.

Een door schrijver na de oorlog ingesteld onderzoek naar de oorzaken van het wantrouwen in het bedrijfsleven, bracht o.m. aan het licht, dat het wantrouwen vooral zijn grond vindt in de wijze van toepassing van het tariefsysteem vóór de oorlog, vandaar dan ook de sterke aandrang van arbeiderszijde om na de oorlog te komen tot dag- of uurlonen. De productie werd door dit wantrouwen en wordt nog door dit wantrouwen geremd, omdat men weigert zich bloot te stellen aan de kans, dat bij krimpende markt de prijzen of uren per werkstuk verlaagd zullen worden. De algemene opvatting was, dat bij een rechtvaardiger inrichting van staat en maatschappij, 20 tot 50 % meer geproduceerd zou kunnen worden. Hierbij kwam ook zeer duidelijk tot uitdrukking het gebrek aan waardering voor de prestaties van de werkers. (Belangstellenden voor dit onderwerp, waarop de hier niet uitvoerig in kunnen gaan, worden verwezen naar het boek van dr ir Ydo: „Plezier in het werk” én naar de inauguratie van prof. dr P. J. Bouman's: „Sociale Spanningen”).

Er is mij een geval bekend van een textielbedrijf in het oosten van ons land, waar reeds kort na de oorlog in 1945 de productie per arbeider die van 1939 overtrof. De teamgeest in dit bedrijf was ook voor de oorlog steeds heel goed geweest; de sociale omstandigheden steeds gunstig.

In hetzelfde deel van het land staakte een geheel bedrijf enige uren van het werk, omdat een arbeider f 4,— te weinig in zijn loonzakje had en men niet onmiddellijk en onvoorwaardelijk tot uitbetaling van dat bedrag bereid was.

Beide voorbeelden zijn sprekend voor de geest van het bedrijf en de betekenis daarvan voor de productiviteit.

Het Hawthorn-experiment van de Western Electric

Sprekender voorbeeld en consequenter onderzoek naar de geest in het bedrijf dan dit onderzoek is er niet, voor zover mij bekend is. Dit onderzoek in een bedrijf met 22.000 arbeiders had de bedoeling, na te gaan waarom de productiecurve horizontaal verliep, terwijl de mogelijkheid tot productieverhoging principieel aanwezig werd geacht.

Men begon met verbetering te brengen in:

- a. de economisch sociale omstandigheden van de arbeiders;
- b. voeding en rusttijden;
- c. opwekkende en hygiënische maatregelen;
- d. verlichting.

Wel gaven deze verbeteringen aanleiding tot enige uiting van dankbaarheid, maar in de productiecurve kwam geen verandering.

Doorslaggevend bleken voor de arbeidslust de geestelijke verhoudingen. *De wijze van behandeling bepaalde de geestelijke instelling op het werk.*

Van de 22.000 arbeiders werd de mening gevraagd over het werk, door psychologisch geschoolde krachten. Toen ze op deze wijze in het experiment betrokken werden, werd het hun experiment.

In plaats van scherp toezien de werkmeesters, kwamen de onderzoekers, die persoonlijke belangstelling toonden. Op deze wijze werd de moraalcode, die de productierem bleek te zijn, doorbroken. Iedere arbeider had gemiddeld vijftien klachten en vele daarvan waren al jaren oud. Onbelangrijke konden weerlegd worden, belangrijke werden voor zover mogelijk ingewilligd.

De arbeiders voelden zich gelukkiger en de productie steeg.

Het „ik”-gevoel werd „wij”-gevoel en de fabriek werd „onze fabriek”.

Een ander eveneens sprekend voorbeeld las ik ergens in een tijdschrift: „Een Engelse arbeider, die de functie had van achterdeurklerk, had voortdurend moeilijkheden. Toch was hij een goede kracht. Uit het onder-

zoek bleek, dat de naam van zijn functie doorslaggevend was voor zijn arbeidsvreugde. Toen men dan ook de naam had veranderd in die van chef uitgaande dienst, had de man „plezier in 't werk.”

Ik hoop thans aannemelijk te hebben gemaakt, dat de geest van het bedrijf sterk correleert met productie en criminaliteit. Wij laten het bijzondere geval van de hetrosggestibele jongen buiten beschouwing en moeten vaststellen, dat de bedrivers van de fabrieksdiefstallen voor het belangrijkste deel gewone burgers zijn, vaak uitstekende arbeiders met jarenlange dienst en dat maar weinigen van hen voorheen met de strafrechter in aanraking kwamen.

De meesten van hen kennen de vreugde van de arbeid en velen hebben de degeneratie van de werkloosheid aan den lijve ondervonden. In het gezin gedragen ze zich zoals een goed burger betaamt. Ze gokken niet, ze drinken niet, althans niet overmatig; ze hebben geen psychopatische trekjes, noch de ongedurigheid het nergens uit te kunnen houden of sterke drang naar avontuur.

De persoonlijke impuls, het kenmerk van de individuele misdadiger, ontbreekt!

Op de middelen ter bestrijding zou ik mij in een volgend artikel willen bezinnen.

Film en Jeugd

Herhaaldelijk is in de loop der jaren ter sprake gekomen de vraag, in hoeverre de film van invloed is op het gevoels- en zielsleven en de handelingen van onze jeugd.

Aan deskundigen op het gebied van de kinderbescherming is wel de vraag voorgelegd, in hoeverre de bioscoop van invloed was op de jeugdmisdadigheid.

Werd een antwoord gegeven op deze vraag, dan berustte het antwoord veelal op een indruk en was er vooraf gewoonlijk geen bepaald onderzoek ingesteld. Kort geleden is op het Congres inzake „Ontspanningsleven, Film en Rijpere Jeugd” deze vraag andermaal aan de orde gekomen en het verheugt ons, thans van het Instituut Film en Jeugd onderstaande mededeling te ontvangen, die we gaarne in ons orgaan afdrucken.

„Het bestuur van het Instituut Film en Jeugd heeft in zijn jongste vergadering besloten, zijn Wetenschappelijke Commissie, bestaande uit mej. prof. dr H. W. Stellwag, mej. dr P. H. C. Tibout en de heren dr J. Koekebakker, prof. dr F. v. Heek, dr A. Querido, prof. dr A. Oldendorff en D. v. Staveren op te dragen het ontworpen plan tot het verrichten van onderzoekingen naar de invloed van de film op de jeugd, ter hand te nemen.

In de eerste plaats zal het onderzoek o.a. op het bezoeken van filmvoorstellingen door jeugdige personen zijn gericht (hoe vaak, welke leeftijden, wanneer, waar, welk soort voorstellingen, milieu).

Het Instituut zal verder voor de filmvoorlichting aan de rijpere jeugd tussen de betrokken organisaties en publicisten een contact tot stand brengen, terwijl voor het opstellen van filmprogramma's voor jeugdgroeperingen, in overleg met deskundigen, een samenwerking met het Nederlands Filminstituut tot stand zal worden gebracht. Een Studieconferentie over het filmwezen voor jeugdleiders, leraren, sociale werkers, etc. zal worden voorbereid. De organisatie van de vertoning van specifieke kinderfilms in de steden, die daarvoor in aanmerking willen komen, zal het Instituut bevorderen, resp. ter hand nemen.”

Deze mededeling verheugt ons en de samenstelling van de Commissie is een zodanige, dat we met buitengewoon veel belangstelling het rapport van deze Commissie tegemoetzien en te zijner tijd zullen we in ons orgaan aan dit rapport aandacht schenken. P. C. F.

GEZINSVERZORGING

De gezinsverzorging is een vraagstuk, dat aan de ene kant de grote belangstelling trekt en dat aan de andere kant vele problemen opwerpt.

Het trekt de belangstelling, omdat men in kleine en grote gemeenten, in dorpen en steden, worstelt met het probleem, wat moet er gedaan worden voor een gezin, waar de huisvrouw ten gevolge van ziekte en andere omstandigheden tijdelijk ontbreekt, of de huisvrouw, mede door haar eigen aanleg, niet in staat is, haar gezin goed te besturen en te leiden. Het is een vraagstuk, dat samenhangt met de behoefte aan vrouwelijke hulp, die zo heel moeilijk is te vinden en een vraagstuk, dat ons voert op het gebied van het maatschappelijk werk.

Een drietal aspecten van dit vraagstuk willen we in dit artikel bespreken. In de eerste plaats willen we iets zeggen over het probleem in het algemeen, dan willen we aandacht vragen voor de opleiding en ten slotte de vraag stellen, hoe komen we aan de nodige krachten.

Het vraagstuk in het algemeen

Behoeven we alleen hulp te verlenen, als de vrouw des huizes ten gevolge van ziekte niet in staat is haar zo belangrijke arbeid te verrichten en — tweede vraag — kunnen we in dat geval volstaan met hulp, die alleen van huishoudelijke aard is?

Het is vanzelfsprekend, dat voor vele organisaties en personen de **medische indicatie**, d.w.z. dat de huisvrouw ten gevolge van ziekte haar taak niet kan, of niet naar behoren kan verrichten, het sterkst spreekt. Immers, voor ieder is het dan duidelijk, dat er hulp moet worden verleend. Het is onaanvaardbaar, dat de man, tengevolge van ziekte van zijn vrouw, voortdurend zijn werk moet verzuimen, onaanvaardbaar voor de werkgever, onaanvaardbaar ook voor de werknemer, aangezien hij niet kan weten, hoelang zijn werkgever, al is die nog zo sociaal ingesteld, bereid zal zijn, zijn loon uit te betalen en evenmin, of hij zijn werkkring zal kunnen blijven behouden. In de tijd van het grote tekort aan arbeidskrachten mag dit gevaar niet zo groot geweest zijn, thans, nu een wijziging op de arbeidsmarkt zich aftekent, wordt dit gevaar meer dreigend.

Het is begrijpelijk, dat industriële en andere ondernemingen zich voor het vraagstuk van de gezinsverzorging zijn gaan interesseren, dat sommige grote werkgevers zelfs gezinsverzorgsters in dienst genomen hebben, terwijl andere bereid werden gevonden, financiële steun te verstrekken, teneinde hulp mogelijk te maken.

Zonder iets af te doen aan het gevoel van sociale verantwoordelijkheid van de werkgevers, is het vanzelfsprekend, dat het eigen belang van de onderneming hier een woordje en misschien wel een groot woord meesprak of meespreekt.

Uit een oogpunt van gezinsbehoud, dat is ieder duidelijk, is hulp nodig, als de huisvrouw ziek is en haar werkzaamheden niet kan verrichten.

Maar nu, als er een andere oorzaak is, waardoor het in het gezin niet loopt? Als de huisvrouw niet meer tegen de moeilijkheden op kan, als het haar te zwaar is geworden en de zaak spaak loopt, of, als ze nu eenmaal die eigenschappen mist, die voor haar functie noodzakelijk zijn?

Natuurlijk kan het zijn, dat ook op medische gronden — een verklaring van een zenuwarts bijvoorbeeld — hier hulp geboden moet worden, maar in vele gevallen zal op die gronden die hulp niet strikt noodzakelijk maar wel gewenst zijn, terwijl, waar geen medische gronden kunnen worden aangewend, op sociale gronden hulp dringend geboden is.

Naar mijn overtuiging komen we er niet uit, wanneer alleen de medische indicatie aanvaard zou worden en de sociale indicatie volledig zou worden afgewezen. Wanneer dit uitgangspunt: zowel de medische- als de sociale indicatie spreken een woordje mee, wordt aanvaard, dan zij we nog niet klaar.

Is het zo, dat al die gezinnen, waar op medische gronden hulp geboden moet worden, **GOEDE** gezinnen zijn, of zullen we bij de hulpverlening in sommige, in meerdere, in vele, of in zeer vele gevallen moeten constateren, dat er eigenlijk aan die gezinnen heel wat ontbreekt en dat andere en meerdere dan alleen maar eenvoudige huishoudelijke hulp moet worden verschaft?

Ten opzichte van deze vraag is er heel wat verschil in opvatting. Door velen wordt*beweerd, dat het overgrote deel van die gezinnen wel behoorlijk functioneert en dat er dus met eenvoudige huishoudelijke hulp kan worden volstaan; anderen zijn, op grond van ervaring van mening, dat van het woordje „overgrote, het eerste deel (over) moet wegvallen; weer anderen hebben zelfs bezwaar tegen het woord „grote” en zijn van mening, dat in de meeste gevallen met die gewone hulp niet kan worden volstaan.

Met zekerheid is niet vast te stellen, wat er gelijk heeft. De oordeelvellingen berusten op indrukken en voor zover mij bekend, is tot dusverre geen publicatie verschenen, waarin, op grond van ervaringsfeiten, een gedragslijn wordt bepaald.

De schrijver van dit artikel behoort, naar hij zelf meent, niet tot de pessimisten, maar hij is van mening, dat er aan vele gezinnen heel wat ontbreekt en dat men bij de hulpverlening daarmee rekening dient te houden.

De conclusie is dus deze: in sommige gezinnen zal volstaan kunnen worden met eenvoudig huishoudelijke hulp; in vele gezinnen zal die hulp meer moeten betekenen dan die eenvoudige huishoudelijke hulp en in sommige gezinnen zal zelfs meer specialistische hulp moeten worden geboden.

Wanneer ook dit uitgangspunt wordt aanvaard, dan zal dus hulp moeten worden verleend door een drietal categorieën van personen:

- a. door meisjes, wier taak bijna volledig is een huishoudelijke;
- b. door meisjes, die oog moeten hebben voor moeilijkheden, die er kunnen zijn, zonder die zelf te willen behandelen;
- c. door meisjes, die geschikt zijn voor de moeilijkste gevallen, dat wil dus zeggen voor de onmaatschappelijke gezinnen en voor de gezinnen, die met onmaatschappelijkheid worden bedreigd.

Opleiding.

Op grond van deze redenering kan dus worden gezegd, dat er ook drieërlei opleiding nodig is, waarbij ik uitga van de gedachte, dat men zal willen aanvaarden, dat de groep meisjes onder a. enige opleiding behoeven. Wil men een titel voor deze drie groepen van meisjes, dan kan men — die gedachte is aanvaard — spreken van **gezinshelpsters**, van **gezinsverzorgsters** en van **sociale gezinsverzorgsters**.

Voor een logische opbouw is het dan nog goed te vermelden, dat uit de gezinshelpsters, na een voortgezette opleiding, de gezinsverzorgsters gerecruteerd kunnen worden en dat, bij selectie uit de gezinsverzorgsters, de sociale gezinsverzorgsters kunnen worden gevonden.

In verband met wat er in ons orgaan reeds over de opleiding van gezinsverzorgsters werd gezegd — men zie 3e jaargang nrs 9 en 10 — ga ik nu niet be-

handelen, op welke wijze die opleiding moet worden georganiseerd. Tevens ga ik niet weer behandelen de vraag, of deze opleiding al dan niet in een internaat moet geschieden. Alleen wil ik nog wel eens uitdrukkelijk uitspreken, dat opleiding van de gezinshelpsters en van de gezinsverzorgster noodzakelijk is. Niet alleen is deze opleiding nodig, opdat de gezinsverzorgsters althans enig oordeel des onderscheids zullen bezitten, maar vooral ook omdat ik in deze opleiding de enige mogelijkheid zie, om de **nodige krachten aan te trekken**.

Hoe komen we aan de nodige krachten?

Het vraagstuk der gezinsverzorging valt of staat met de vraag, of het inderdaad mogelijk is, de nodige gezinsverzorgsters te verkrijgen. In een rapport, dat in kleine kring thans in bespreking is, werd becijferd, dat, wanneer uitsluitend gezinsverzorging zou worden verleend op medische indicatie, in Nederland nodig zullen zijn 60.000 gezinsverzorgsters.

Dit aantal is om van te schrikken. Hoe wordt het mogelijk, voor de nodige opleiding te zorgen, hoe komen we aan al die meisjes, die we dringend nodig hebben? Voor mij staat het vast, dat het zonder opleiding volstrekt niet gelukt. Met opleiding is er een mogelijkheid, mits er voor dit beroep — dat is het — ook de nodige propaganda wordt gevoerd.

Vergissen we ons niet, dan is vooral het aantal buiten-kerkelijke meisjes, dat zich beschikbaar stelt, bedroevend klein. In de kringen der buiten-kerkelijken, waar de bindingen zoveel geringer zijn, als in de Rooms Katholieke en Protestantse kringen, zal voortdurend de aandacht gevestigd moeten worden op dit beroep, dat, naar mijn mening, juist doordat het zo moeilijk is en zoveel verantwoordelijkheid oplegt, zo'n heel mooi beroep is.

Zonder dat ik over concrete cijfers beschik, wil ik nog wel als indruk vermelden: dorpsmeisjes stellen zich eerder voor een opleiding beschikbaar dan de meisjes uit de grote stad. Naar mijn gevoel zijn de oorzaken van dit verschijnsel niet moeilijk te vinden.

Willen we slagen, dan is het ook nodig, perspectief te openen. Welnu, in de reeks gezinshelpsters, gezinsverzorgsters en sociale gezinsverzorgsters, zit een mogelijkheid van perspectief en het lijkt mij goed, dit perspectief ook bij de propaganda voor dit beroep niet te vergeten.

Mijn artikel zou klaar zijn, ware het niet, dat er ook nog zo iets is als de financiële zijde.

Hoe — zo luidt de vraag, die thans overal wordt gesteld — moet dit totale werk (met inbegrip van de opleiding) worden gefinancierd? Men weet, de Overheid geeft subsidie.

Werkten men met opgeleide krachten, dan wordt door het Ministerie van Soc. Zaken 25 % van de kosten als subsidie verleend, terwijl ook van gemeentewege subsidiëring — eveneens tot 25 % — mogelijk is.

Uit particuliere bron moet dan de andere 50 % gevonden worden. Men vraagt van de gezinnen, die geholpen worden een bijdrage, men vraagt steun aan kerkelijke en andere instellingen, aan werkgevers, aan particulieren, of men heeft — het Zaanse stelsel — contribuerende leden.

Vele organisaties voor gezinsverzorging zitten nu reeds met grote financiële moeilijkheden. Nu staat het werk nog aan het begin. Echter, hoe moet het, als het werk wat noodzakelijk is, zich uitbreidt?

Om de lezer niet te veel af te schrikken, wil ik niet al de problemen vermelden, die er liggen. Alleen wil ik nog wel de aandacht vestigen op een principiële vraag, die hier ligt en dat is deze: Moet dit werk geschieden, rechtstreeks door de Overheid, of moeten hier particuliere organisaties worden ingeschakeld? Men weet, dat het Ministerie van Soc. Zaken op het

standpunt staat, dat het werk der gezinsverzorging in de eerste plaats is een taak van het kerkelijk en particulier initiatief.

Aangezien deze arbeid naar mijn mening meer is en meer zal blijken te zijn dan alleen maar het verlenen van huishoudelijke hulp, waar hier in vele gevallen ook andere en dieper gerichte hulp zal moeten worden verleend, versta ik, dat de levens- en wereldbeschouwing ook in deze arbeid van grote betekenis is en dat dus de Overheid deze arbeid niet zelfstandig kan doen verrichten.

Dus: inschakeling van het particulier initiatief en dus blijft de vraag hoe deze arbeid te financieren.

Subsidiëring tot 100 %, particuliere of verplichte verzekering, gezinsverzorging, allen op grond van medische- of ook op grond van sociale indicatie?

De vragen zijn nog niet opgelost. We weten, in verschillende kringen vinden besprekingen plaats en horen we, dat die besprekingen tot enig resultaat zullen leiden, dan zal ons orgaan daaraan aandacht blijven besteden.

P. C. F.

HELPEDE HANDEN

OPLEIDING GEZINSVERZORGSTER.

Toen na deze laatste oorlog, die zoveel ontwrichting en ontreddeering heeft teweeggebracht, men weer vrij kon ademen, was een van de eerste dingen, die men deed: spoedcursussen samenstellen, om meisjes op te leiden, die de ergste nood in de gezinnen konden lenigen. Al spoedig zwermde deze gezinsverzorgsters uit en hielpen, waar zij kwamen. Zij schiepen weer orde, brachten weer sfeer en levensvreugde en leerden de mensen weer in de toekomst geloven.

Zij deden zulk goed werk, dat men besloot, van de opleidingen blijvende instellingen te maken.

Nu niet meer, om gezinnen op de goede weg te helpen, maar om hulp en leiding te geven, daar, waar de huisvrouw door ziekte of andere omstandigheden niet in staat is, haar taak te vervullen.

Alom in den lande apprecieerde men dit. Het resultaat kon niet uitblijven: de aanvragen stromen binnen.

Nu is het opmerkelijk, dat blijkens de opgaven voor de cursussen, de opleidingen veel minder bekend zijn.

Aanvragen voor een gezinsverzorgster kunnen op de Raamgracht 4, bij Volksherstel, afd. Gezinsverzorging gedaan worden. Dat kan nagenoeg iedereen u vertellen. Van de opleidingen weet men echter weinig af.

Wij kunnen niet altijd direct hulp geven omdat wij handen te kort hebben. Daarom doen wij een beroep op u: indien u in uw omgeving meisjes kent boven 18 jaar, die huishoudelijk van aard zijn, gezond en sterk en maatschappelijk inzicht hebben, probeert u dan deze voor onze opleidingen te interesseren.

Zij moeten zich wel bewust zijn, dat doelmatig helpen noodzakelijk is om de wereld op peil te brengen en... te houden. Er op deze manier hun steentje daartoe willen bijdragen.

Een greep uit het programma:

6 weken Volkshogeschool. Koken, naaien, opvoedkunde enz. op de huishoudschool, afgewisseld met internaatlessen: ziekenverpleging, hygiëne, algemene ontwikkeling.

Op het ogenblik wordt een tussencursus georganiseerd, om het tekort aan gezinsverzorgsters te overbruggen. Deze begint 25 April. Wie hieraan deel wil nemen kan nadere inlichtingen bij de directrice van het internaat, mej. Butter, Van Eeghenstraat 66, Amsterdam Z. krijgen.

Wij vragen dus nog eens: Wilt u ons helpen, door belangstelling in uw kring te wekken voor onze opleiding, dan kunnen wij u helpen, indien dit onverhoopt nodig mocht zijn.

C. A. V.

UIT ONZE AFDELINGEN

IN ALLE ELF PROVINCIËS zijn nu afdelingen van „Humanitas”, want ook in Zeeland kwamen er twee tot stand. Uit de Zeeuwse hoofdstad Middelburg meldt de „Prov. Zeeuwse Courant” van Donderdag 17 Maart 1949:

„Woensdagavond is in Middelburg tijdens een goed bezochte bijeenkomst een afdeling van „Humanitas”, de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag, opgericht. De heer J. Boetje, inspecteur-propagandist, hield een rede, waarin hij wees op de noodzaak, dat ook voor de buitenkerkelijke volksgroepen een organisatie bestaat, die het maatschappelijke werk bevordert en leidt. Reeds in oorlogstijd heeft minister in 't Veld hierover besprekingen gevoerd en op 31 Mei 1945 kwam de organisatie tot stand, aanvankelijk als stichting, later als vereniging. Zij behartigt o.a. kinderbescherming, reclassering en de belangen van Nederlandse militairen in Indonesië.

Naar aanleiding van deze inleiding werden tal van vragen gesteld, waarna een voorlopig bestuur werd gevormd, dat als volgt is samengesteld:

Voorzitter de heer A. J. Berenpas; secr. mej. E. H. Kloeve Korn, Noordweg 115, Sint Laurens; penningm.esse: mej. L. Kok; leden de dames: Schrijver—Wage en Van Andel; de heren: D. Immig, H. P. Winster en A. Kuys.”

Wij kunnen hieraan toevoegen, dat zich de eerste avond reeds 25 leden opgaven.

VLISSINGEN bleef niet achter en volgde direct op 17 Maart. Hier traden ook, na een uiteenzetting van Boetje, reeds onmiddellijk 15 personen toe als lid en er werd een bestuur gevormd, waarvan secretaresse is: mevr. W. Wartenburg, Scheldestraat 27, Vlissingen.

Onze vriend Van Oorschot, die de leiding der bijeenkomst had, sprak de verwachting uit, dat binnen zeer korte tijd de jonge afdeling 60 leden zou tellen. Voor deze eerste uitbreiding is men direct aan het werk getogen.

GOES ging er toe over een correspondentschap te stichten ter verdere voorbereiding van een afdeling.

Zo hebben we dus nu in het hard aan wederopbouw en herstel werkende Zeeland ook een aanvang kunnen maken met onze „Humanitas”-arbeid. De volijverige secretaresse van onze nieuwe Middelburgse afdeling, mej. E. H. Kloeve Korn, die de grondslag legde voor deze

verdere groei (ze plaatste reeds 1500 loten, vóór er nog een afdeling was) gaat voort met het leggen van contacten.

Terneuzen en andere delen van Zeeuwsch-Vlaanderen komen ook aan de beurt. Verschillende personen op het gebied van het maatschappelijk werk zegden hun steun toe. Zo mochten we reeds waardevolle adviezen ontvangen van de heer C. Lijnzaad, de Directeur van de Stichting Zeeland voor Maatschappelijk en Cultureel werk.

We heten onze Zeeuwse vrienden als medewerk(st)ers en leden van harte welkom in onze, zich nog steeds uitbreidende „Humanitas”-kring. J. B.

AMSTERDAM

Het bestuur verzoekt alle medewerkers(sters) en begunstigers(sters) de aan hen gezonden circulaire over de wijziging in de verenigingsvorm met aandacht te willen lezen en vooral de aanmeldingsstrook voor het lidmaatschap spoedig in te zenden naar het afdelingsbureau.

Wij kunnen dan zorgdragen, dat de leden zo spoedig mogelijk het voortaan te verstrekken lidmaatschapsbewijs ontvangen. Ieder medewerker(ster) en begunstiger(ster) lid en elk lid weer een nieuw lid aanbrengen, dat is de werkpoging voor 1949 in de Amsterdamse afdeling.

Amsterdam West I verzorgde op Zondag 20 Februari een bonte avond in het gebouw Zuidpool voor de verzorgden en verzorgers(sters) van Sociale Zaken. Het cabaretgezelschap van de heer Nol Stanowsky en de accordeonclub „De jeugdige spelers” verleenden geheel belangeloos hun medewerking en organiseerden een goed geslaagde avond.

Voor de verzorgden hebben vooral op genoten van het vlotte programma, hebben uit volle borst de samenhang beoefend en zich kostelijk geamuseerd. In de pauze werden nog vijftig loten aan de vrouw en de man gebracht.

Door een toevallige omstandigheid is West in staat een tweede avond te organiseren op Zondag 27 Maart, eveneens in de Zuidpool, hetgeen door de feestgangers met algemene stemmen werd aanvaard. West doet haar best!

PICU

GRONINGEN

Dat ook in Groningen niet wordt stilgezeten en ernstig gepoogd om „Humanitas” in betekenis en invloed te doen winnen, daarvan getuigt het jaarverslag dat we uit deze afdeling ontvingen.

Zo kan dan ook worden geconstateerd: „Met een kleine groep actieve medewerkers is er vrij veel werk verzet en zijn behoorlijke resultaten bereikt. Onze jonge afdeling wordt geleidelijk meer bekend, hetgeen haar werkzaamheden uitbreidt en haar invloed ten goede komt, maar ook hogere eisen stelt aan de actieve medewerkers”.

Het aantal begunstigers steeg van 55 tot 70.

Bij de sectie Kinderbescherming waren aan het eind van het jaar 8 kinderen onder toezicht, zulks op verzoek van de Kinderrechter te Groningen.

Een 12-tal politieke delinquenten, benevens enige gevallen op het gebied der gewone reclassering van volwassenen waren toevertrouwd aan medewerkers van de sectie Reclassering.

Bij de plaatsing en verzorging der Oostenrijkse kinderen was de afdeling actief betrokken.

Belangrijke bemiddeling werd verleend bij moeilijkheden in zake het consumentencrediet. Een sectie Gezinsverzorging werd gevormd nadat een poging onzerzijds om tot gemeenschappelijke uitvoering in deze te komen door de kerkelijke organisaties was afgewezen. Te zamen met bevriende instanties werd nu zelfstandig de organisatie ter hand genomen en de eerste 200 deelnemers zullen het weldra mogelijk maken, dat een verzorgster zal worden aangesteld en het werk praktisch tot uitvoering komen.

Zo legt dit verslag van onze Groningse vrienden getuigenis af van het ernstig streven het maatschappelijk werk te doen doordringen in de bevolkingsgroep waarvoor en waarmee wij het ook daar willen verrichten.

ZAA NSTREEK

Het keurig gestencilde jaarverslag van deze federatie van Zaanse afdelingen geeft eveneens een duidelijk beeld van de ontwikkelde activiteit.

Een belangrijke plaats nam daarbij het adviesbureau in, vooral dank zij het prachtige werk van de leider van dit bureau, onze medewerker E. Geerts.

Ook van de andere onderdelen van het werk, dat ter hand werd genomen, geeft het verslag een duidelijk beeld.

Daarbij willen we in het bijzonder nog wijzen op het werk der vrijwillige verzorging, dat op initiatief van onze afdeling te Zaandam werd ter hand genomen. In vijf districten werd dit werk op uitstekende wijze door de vrijwillige verzorgers(sters) verricht. Dit deel van het verslag bewijst opnieuw, dat nog steeds te weinig gemeenten in Nederland dat prachtige stukje arbeid, gegrondvest op de burgerzin, uitvoeren. Een taak voor verdergaand initiatief van onze afdelingen. Dat bewijst ook het Zaanse verslag, waarvoor we onze dank en hulde uitspreken aan de trouwe werkers.